

Cultura i Societat

ESPECTACLES | CIÈNCIA | TENDÈNCIES | TRADICIONS | FETS I GENT | CINEMA | TELEVISIÓ

CORREU ELECTRÒNIC cultura.diaridegirona@epi.es

Lluís Busquets i Grabulosa ESCRITOR, PROFESSOR I PERIODISTA

La plaça de Sant Jaume de Barcelona, el mateix lloc on Lluís Maria Xirinacs havia protagonitzat sonades protestes, serà l'escenari on la presidenta del Parlament, Carme Forcadell, presentarà la biografia «Xirinacs. El profetisme radical i no-violent», obra de Lluís Busquets i Grabulosa. A més de l'autor i l'editor, a l'acte (dimarts dia 18 d'abril, 18 h), hi intervindran l'exdiputat de la CUP David Fernández i el tinent d'alcalde Jaume Asens.

«Pacifícació i independència són els objectius del profeta Lluís M. Xirinacs»

Lluís Busquets i Grabulosa és deixeble de Lluís Maria Xirinacs. I, a partir d'ara, esdevé també biògraf d'un dels pensadors i polítics protagonistes de la derogació del franquisme. Busquets sosté que Xirinacs és un profeta, un Gandhi català que predicava la no-violència i alhora la desobediència civil per assolir la independència dels Països Catalans.

DANIEL BONAVENTURA GIRONA

■ Ha volgut escriure la biografia definitiva de Josep Maria Xirinacs?

R Justament pensaria que no, perquè Xirinacs és un home inacabable. És llei de vida que hi hagi persones en el futur que la puguin millorar.

■ Per què aquesta reivindicació de Xirinacs?

R Sí, el reivindico. És una biografia d'algú amb qui em vaig relacionar molt els últims set anys de la seva vida. Vaig tenir el privilegi de dinar un cop per setmana amb ell. Va morir el 2007. L'any 2000 vam fer el llibre *Plantem-nos*, vaig aconseguir que publicés alguns articles al *Diari de Girona*... Si hagués sabut que havia de ser el seu biògraf, en aquells moments li hauria demanat molts més documents.

■ Què tenia d'extraordinari Xirinacs?

R Després del seu pas per la política i el seu desencís per la política, Xirinacs va fer un camí cap a la demòtica, que ell en diu. Reivindicava una organització popular que d'alguna manera controlés, fiscalitzés i digués als polítics què han de fer. Xirinacs és el germen de l'actual Assemblea Nacional Catalana. Va col·laborar a l'Assemblea de Catalunya l'any 1971 quan es va crear, va col·laborar a la Marxa de la Llibertat, a la Crida, a les Convencions per la Independència dels anys 1980 que organitzava a Montjuïc mossèn Dalmau, a l'Assemblea Unitària per l'Autodeterminació, a l'Assemblea d'Unitat Popular...

■ Sempre al rovell de l'ou.

R L'any 2000 es va plantar a la pla-

Lluís Busquets treu Xirinacs de la gàbia.

ça de Sant Jaume demanant l'assemblea d'assemblees dels Països Catalans perquè volia començar la independència des de baix.

■ Xirinacs és un profeta?

R Sí. Només cal recordar que en el procés de derogació del franquisme es va posar els polítics a la contra quan deia que la Constitució espanyola és una enganyifa, i que si no posava la nació catalana com acceptada, ens les veuríem de tots colors per fer-la acceptar. Va dir que l'Estatut tenia un sostre massa baix, fixi's si no va ser profeta de tots els mals que patim

avui. Xirinacs era una persona molt lúcida titllada en aquells moments de maximalista i de no entendre la realitat.

■ Però Josep Pla deia que Xirinacs era un «bírria d'home».

R Sí, ho explico al llibre. En Josep Pla, com és públic, sabia d'algunes coses i, de les altres, en parlava d'oïda. D'en Xirinacs no en sabia ni de la missa la meitat. Es pensava que en Xirinacs havia fet un fill a la majordoma que l'acompanyava, cosa radicalment falsa. En Pla es referia a un noi que avui és un home ja jubilat, amb nom, cog-

nom i pare. No hi ha cap secret.

■ Xirinacs va deixar com a llegat el que va batejar com a Model Global o Globalium. Què és això?

R Hi ha molts llegats de Xirinacs. És evident que això que els seus deixebles en diem globalisme és un d'ells. Un matemàtic en diria una topologia. Una topologia on han de cabre tots els sistemes filosòfics i religiosos, fins i tot els contradictoris, per trobar una síntesi per fer la pau al món. És una mena d'arbre lul·lià. Jo sempre dic que, de la mateixa manera que hem arribat a entendre Ramon Llull sobretot gràcies als historiadors alemanys i anglosaxons del segle XX, la visió de Xirinacs s'acabarà d'entendre al segle XXIII. La pacificació és el gran objectiu de Xirinacs.

■ Xirinacs presenta el seu Model Global com una tesi doctoral a la universitat el 1997.

R Sí. La gent veia que el Model Global tenia molta vàlua i li demanava que el validés a nivell acadèmic. Aleshores, cap als seixanta anys, es va matricular a la Universitat i va cursar cinc cursos de Filosofia, a més de presentar la seva tesi sobre el Model Global, que va rebre les màximes qualificacions. La tesi es correspon a un dels últims llibres que va publicar, *Un model global de la realitat*.

■ Quan coneix, vostè, Xirinacs?

R Als escolapis d'Olot, quan tenia 13 anys, el curs 59-60. Després ell va demanar per anar a estudiar a Barcelona i era dels que no contestava cartes d'exalumnes. En sortir de Carabanchel, l'octubre del 1975, li vaig anar a fer una entrevista. La vaig enviar a *Serra d'Or* i tot seguit ja em van dir que no la publicarien. Ara en sé el perquè. S'havia tancat al Santuari montserratí amb d'altres companys com a «Captaries de la pau», cosa que va crear unes certes tensions en la comunitat religiosa. Ho explico al llibre per primera vegada.

■ Ell, però, ja hi havia estat a la presó...

R Sí, a causa de la celebració del primer aniversari de l'Assemblea de Catalunya, constituïda el 7 de

novembre de 1971, el van detenir a Ripoll i va anar a parar a la presó de capellans, dita «concordatària», de Zamora, el 1972, on es jugà la vida amb una vaga de fam i set.

■ Xirinacs va estar moltes vegades a la presó. El discurs de l'11 de setembre del 2002 al Fossar de les Moreres el va desacreditar?

R Aquell discurs, que era molt pensat i reflexionat, es va manegar tant com es va voler. Ell va dir que assentava els seus peus «damunt dels ossos de terroristes, d'aquella gent que va defensar per les armes Catalunya i els Països Catalans». I va esmentar Gandhi quan diu que davant d'un conflicte no es pot restar neutral, perquè cal defensar l'oprimit enfront de l'opressor. Això el justificava per declarar-se «amic d'ETA i de Batasuna». Davant del jutge no va negar mai haver dit aquesta frase, i va ressaltar que s'havia oblidat d'afegir-hi que es declarava «enemic de l'Estat espanyol». I va matissar, seguint la doctrina de Gandhi: «Són els tancs espanyols que ocupen el País Basc. Cap arma basca no vol conquerir Espanya». El seu discurs sempre va ser no-violent.

■ Això no es va explicar bé?

R Els mitjans no van voler publicar la seva declaració davant del jutge. Acabava així: «Com a seguidor de Jesús, que demana també estimar l'enemic, m'esforço a estimar de tot cor, com a enemic, aquest orgullós Estat espanyol (i tots els que li donen suport), invasor d'Euskalherria, de Galiza i dels meus Països Catalans, i demanant-li que canviï la seva actitud de domini per la de defensor d'una vera fraternitat entre nacions iguals». Som on érem.

■ L'home de la no-violència, el Gandhi de Catalunya, va acabar entre reixes per terrorista?

R Sí. Però l'Estat sempre acaba pagant els seus excessos i, la premsa, que no havia volgut publicar les seves declaracions davant del jutge, es va posar al seu favor. La gent va plantar tendes davant la Model. No va estar a la garjola ni una setmana.